

Sag C-435/23

Sammendrag af anmodning om præjudiciel afgørelse i henhold til artikel 98, stk. 1, i Domstolens procesreglement

Dato for indlevering:

13. juli 2023

Forelæggende ret:

Okrazhen sad Smolyan (Bulgarien)

Afgørelse af:

12. juli 2023

Appellant og sagsøgt:

Glavna direksia »Granichna politsia« kam Ministerstvo na vatreshnite raboti

Appelindstævnt og sagsøger:

BO

Sagens genstand

Glavna direksia »Granichna politsia« kam Ministerstvo na vatreshnite raboti (generaldirektoratet »grænsepoliti« under indenrigsministeriet) har ved den forelæggende ret, Okrazhen sad Smolyan (regional domstol i Smolyan) iværksat appel til prøvelse af en dom afsagt af Rayonen sad Smolyan (kredsdomstol i Smolyan) af 7. marts 2023, hvorved BO, en politibetjent ved dette direktorat, fik medhold i sit søgsmål, hvori han havde nedlagt påstand om, at generaldirektoratet blev dømt til at betale ham det vederlag, der tilkom ham for udført natarbejde.

Genstand og retsgrundlag for forelæggelsen

Fortolkning af EU-retten, artikel 267 TEUF

Præjudicielle spørgsmål

1. Skal artikel 12, litra a), og ottende betragtning til direktiv 2003/88/EF samt artikel 20 og 31 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at de er til hinder for en national bestemmelse (i det foreliggende tilfælde artikel 187 i Zakon za ministerstvoto na vatreshnite raboti (lov om indenrigsministeriet)), som derved, at den ikke tillader, at den kortere arbejdstid for natarbejde i forhold til dagarbejde, som i henhold til de almindelige regler gælder for arbejdstagere i den private sektor, også gælder for politibetjente og brandmænd, som udfører skifteholds- og natarbejde (tjenestemænd i henhold til denne lovs artikel 142, stk. 1, nr. 1), fører til følgende forskelsbehandling, uden at denne forskelsbehandling er knyttet til et lovligt tilstræbt formål, nemlig:

En gruppe af arbejdstagere i den offentlige sektor, som varetager særligt vigtige opgaver til opretholdelse af den offentlige orden og beskyttelse af befolkningen (i det foreliggende tilfælde politibetjente og brandmænd som omhandlet i artikel 142, stk. 1, nr. 1, i lov om indenrigsministeriet, som udfører skifteholds- og natarbejde), bliver stillet ringere

a) såvel i forhold til en anden gruppe af arbejdstagere i den samme offentlige sektor, som varetager de samme opgaver til opretholdelse af den offentlige orden og beskyttelse af befolkningen, men som ikke udfører natarbejde i forbindelse med skiftende arbejdstider (i det foreliggende tilfælde de øvrige tjenestemænd under artikel 142, stk. 1, nr. 1, i lov om indenrigsministeriet) og alligevel modtager de samme fordele (f.eks. anciennitetstillæg, længere betalt ferie, tidligere pensionering, større fratrædelsesgodtgørelser) som de politibetjente og brandmænd, som udfører natarbejde i forbindelse med skiftende arbejdstider

b) som i forhold til arbejdstagere i den private sektor, som udfører skifteholds- og natarbejde uden at modtage de samme fordele, da de ikke varetager de samme særligt vigtige opgaver til opretholdelse af den offentlige orden og beskyttelse af befolkningen, for hvilke disse fordele ydes til en hel gruppe af arbejdstagere i den offentlige sektor (alle tjenestemænd i henhold til artikel 142, stk. 1, nr. 1, i lov om indenrigsministeriet)?

2. Skal artikel 12, litra a), og ottende betragtning til direktiv 2003/88/EF samt artikel 20 og 31 i Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder fortolkes således, at de er til hinder for anvendelsen af en bindende national retspraksis (som i det foreliggende tilfælde fortolkningsdom nr. 1 fra Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgarias (øverste kassationsdomstol, Bulgarien) store afdeling for civile sager af 15. marts 2023 i fortolkningssag nr. 1/2020), hvis denne anvendelse ville føre til et resultat, som er uforeneligt med EU-retten, nemlig den i det første spørgsmål beskrevne forskelsbehandling, idet uligheden ikke er baseret på et objektive og rimelige kriterium, altså ikke er knyttet til et lovligt tilstræbt formål og ikke står i et rimeligt forhold til dette formål?

Anførte EU-retlige forskrifter og Domstolens praksis

Den Europæiske Unions charter om grundlæggende rettigheder, artikel 20, 31 og 47

Europa-Parlamentets og Rådets direktiv 2003/88/EF af 4. november 2003 om visse aspekter i forbindelse med tilrettelæggelse af arbejdstiden, anden, fjerde, syvende, ottende og tiende betragtning samt artikel 12, litra a)

Domstolens dom af 24. februar 2022, Glavna direksia »Pozharna bezopasnost i zashtita na naselenieto« (C-262/20, EU:C:2022:117), af 4. maj 2023, Glavna direksia »Pozharna bezopasnost i zashtita na naselenieto« (natarbejde) (C-529/21-C-536/21 og C-732/21-C-738/21, EU:C:2023:374), af 5. oktober 2010, Elchinov (C-173/09, EU:C:2010:581), af 8. november 2016, Ognyanov (C-554/14, EU:C:2016:835), og af 30. juni 2022, Profi Kredit Bulgaria (kompensation for urimelige kontraktvilkår) (C-170/21, EU:C:2022:518), samt kendelse af 17. januar 2023, TBI Bank (C-379/21, EU:C:2023:29)

Anførte nationale retsfor skrifter

Konstitutsia na Republika Baltaria (Republikken Bulgariens forfatning), artikel 16, artikel 48, stk. 5, og artikel 116, stk. 1

Kodeks na truda (arbejdsloven), artikel 140, 152, 153, 261 og kapitel 15

Kodeks za sotsialno osiguryavane (lov om socialforsikring), artikel 69

Zakon za ministerstvoto na vatreshnite raboti (lov om indenrigsministeriet), Artikel 2, 142, 178, 179, 181, 183, 187, 188, 189, 190, 234, 238 m.fl.

Zakon za sadebnata vlast (lov om retssystemet), artikel 124 og 130

Zakon za chastnata ohranitelna deynost (lov om private sikkerhedsvirksomheder), artikel 2 og 50

Naredbi na ministara na vatreshnite raboti za reda i organizatsiata i razpredelyaneto na rabotnoto vreme, za negovoto otchitane, za kompensiraneto na rabotata izvan redovnoto rabotno vreme, rezhima na dezhurstvo, vremeto za otdih i pochivkite na darzhavnite sluzhiteli v Ministerstvoto na vatreshnite raboti (indenrigsministeriets bekendtgørelser om regler, organisation og fordeling af tjenestetiden, om registrering af tjenestetiden, om udligning for tjeneste ud over den normale tjenestetid, reglerne for vagttjeneste, rekreations- og hviletider for tjenestemænd under indenrigsministeriet) - fra 2014, 2015, 2016, 2020 og 2022

Naredba za strukturata i organizatsiata na rabotnata zaplata (bekendtgørelse om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse) fra 2007, artikel 8 og artikel 9, stk. 2

Varhoven kasatsionen sad na Republika Bulgaria (Republikken Bulgariens øverste kassationsdomstol): Fortolkningsdom nr. 1 fra den store afdeling for civile sager af 15. marts 2023 i fortolknings sag nr. 1/2020

Kort fremstilling af de faktiske omstændigheder og retsforhandlingerne

- 1 BO er tjenestemand som defineret i artikel 142, stk. 1, nr. 1, i lov om indenrigsministeriet; han står i et tjenesteforhold til generaldirektoratet »grænsepoliti« under indenrigsministeriet og arbejder som ledende politibetjent på grænsepolitistationen i Zlatograd.
- 2 Han arbejder i skift à 12 timer, som afregnes periodevis. I den omtvistede periode fra den 11. oktober 2019 til den 30. september 2022 udførte han 1 272 timers natarbejde.
- 3 BO gør gældende, at disse natarbejdstimer med hensyn til lønnen skulle have været omregnet til dagarbejdstimer med en koefficient på 1,143, således som det er fastsat for arbejdstagere i den private sektor. På dette punkt indeholder særreglen i lov om indenrigsministeriet og gennemførelsesbekendtgørelserne til denne efter 2014 en lovgivningslakune, som bør udfyldes ved subsidiær anvendelse af den almindelige arbejdsretlige bestemmelse, nemlig artikel 9, stk. 2, i bekendtgørelse om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse. I henhold til denne bestemmelse foretages der i forbindelse med opgørelsen af arbejdstiden en omregning af natarbejdstimer til dagarbejdstimer, idet der anvendes en koefficient, som svarer til forholdet mellem dagsarbejdstidens og natarbejdstidens normale varighed.
- 4 BO anlagde derfor sag ved retten i første instans, Rayonen sad Smolyan (kredsdomstolen i Smolyan, Bulgarien) og nedlagde navnlig påstand om, at generaldirektoratet »grænsepoliti« under indenrigsministeriet blev dømt til at betale ham 1 886,10 BGN, dvs. den ikke betalte løn for det natarbejde, han udførte i perioden fra den 11. oktober 2019 til den 30. september 2022, plus renter.
- 5 Retten i første instans gav sagsøgeren medhold og fastslog, at artikel 9, stk. 2, i bekendtgørelse om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse fandt subsidiær anvendelse på grund af en lovgivningslakune i loven, da der ellers ville ske en ulovlig forskelsbehandling af tjenestemænd under indenrigsministeriet, som udfører nat- og skifteholdsarbejde, både i forhold til andre tjenestemænd og i forhold til kontraktansatte og arbejdstagere i den private sektor.
- 6 Generaldirektoratet »grænsepoliti« har iværksat appel til prøvelse af denne dom ved den forelæggende ret.

De væsentligste argumenter, der anføres af hovedsagens parter

- 7 Med sin appel har generaldirektoratet gjort gældende, at der ikke er en lovgivningslakune i lov om indenrigsministeriet. Den indeholder intet grundlag for omregning af natarbejde til dagarbejde, da der er fastlagt samme normale varighed for dagarbejde som for natarbejde. Forskellen mellem særordningen for indenrigsministeriet og den almindelige arbejdsret skyldes betydningen af relationerne til samfundet, som er knyttet til de særlige opgaver, som politibetjente og brandmænd under indenrigsministeriet varetager.
- 8 I betragtning af dette særlige forhold foreligger der ikke forskelsbehandling. Indenrigsministeriets tjenestemænd arbejder ganske vist på mindre fordelagtige vilkår og under hørere krav end kontraktansatte og arbejdstagere i den private sektor samt andre tjenestemænd, men der er fastsat en række kompenserende mekanismer for dem, ekstra materielle incitament og immaterielle fordele, som ikke ydes til hverken arbejdstagere i den private sektor eller kontraktansatte, herunder kontraktansatte i indenrigsministeriet, eller til andre tjenestemænd (f.eks. højere løn og bedre social sikring i form af overtidsbetaling, hviletider, ferie og andre fordele).
- 9 Med sin appel har generaldirektoratet desuden gjort gældende, at denne udligning er fuldt ud i overensstemmelse med Domstolens konklusioner i dommen i sag C-262/20.
- 10 I sit svarskrift har BO fastholdt påstanden om forskelsbehandling. Fortolkningsdommen fra Varhoven kasatsionen sad (i fortolknings sag nr. 1/2020) er i modstrid med Domstolens konklusioner i dommen i sag C-262/20. BO har nedlagt påstand om, at Domstolen forelægges en anmodning om præjudiciel afgørelse i denne forbindelse.

Kort fremstilling af begrundelsen for forelæggelsen

- 11 I mere end tre år er der ved de bulgarske kredsdomstole i første instans blevet anlagt hundredvis af civile søgsmål af politibetjente og brandmænd med skiftende arbejdstider med påstand om, at de ansvarlige direktorater under indenrigsministeriet skal betale dem et løntillæg for det udførte natarbejde. Fra begyndelsen af 2023 til den 12. juli 2023 har procesdeltagerne allerede iværksat 142 appelsager til prøvelse af kredsdomstolens afgørelser ved den regionale domstol i Smolyan. På grund af sagens værdi er de regionale domstoles afgørelser endelige og kan ikke anfægtes ved en kassationsappel til Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol).
- 12 I forbindelse med en tidligere præjudiciel forelæggelse fra kredsdomstolen i Lukovit (C-262/20) fastslog Domstolen, at direktiv 2003/88 ikke påbyder vedtagelsen af en national lovgivning, hvorefter den normale varighed af natarbejde for arbejdstagere i den offentlige sektor, såsom politibetjente og brandmænd, skal være kortere end den normale varighed af dagarbejde for

sidstnævnte arbejdstagere, og at chartrets artikel 20 og 31 ikke er til hinder for, at den normale varighed af natarbejde, der er fastsat til syv timer i en medlemsstats lovgivning for arbejdstagere i den private sektor, ikke finder anvendelse på arbejdstagere i den offentlige sektor, herunder politimænd og brandmænd, hvis en sådan forskellig behandling er baseret på et objektive og rimeligt kriterium, dvs. at den beror på et med den pågældende lovgivning lovligt tilstræbt formål og står i rimeligt forhold til dette formål.

- 13 Bl.a. under hensyntagen til denne dom fra Domstolen fastslog Varhoven kasationen sad (øverste kassationsdomstol) i den ovenfor nævnte fortolkningsdom, at alene den særlige lov om indenrigsministeriet og retsakterne til gennemførelse af denne finder anvendelse på aflønningen af natarbejde for indenrigsministeriets ansatte. Lovgiver tog ved vedtagelsen af denne lov hensyn til de negative følger af natarbejdet for indenrigsministeriets ansatte og indførte tilsvarende kompenserende mekanismer såsom anciennitetstillæg, en længere betalt ferie, en fratrædelsesgodtgørelse, en gunstigere ordning for overtidsbetaling, fritagelse for forpligtelsen til at betale bidrag til social sikring, gunstigere betingelser for pensionsrettigheder og andre lignende fordele.
- 14 Den forelæggende ret henviser dog til, at der faktisk ikke findes nogen kompenserende mekanisme, som blev indført netop med henblik på at kompensere de politibetjente og brandmænd, der arbejder om natten, for afskaffelsen af nattillægget, som de fik før 2014 på grundlag af bestemmelser, som indeholdt den samme metode til omregning fra natarbejde til dagarbejde som fastsat i bekendtgørelse om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse. Alle de kompenserende mekanismer, som Varhoven kasationen sad (øverste kassationsdomstol) nævner, fandtes allerede før 2014.
- 15 De i artikel 142, stk. 1, nr. 1, i lov om indenrigsministeriet omhandlede tjenestemænd, dvs. politibetjente og brandmænd som BO, omfatter også et stort antal tjenestemænd, som ikke har skiftende arbejdstider og natarbejde. Faktisk fremgår det af indenrigsministeriets oplysninger i den foreliggende sag, at gennemsnitligt 65,20% af brandmændene og politibetjentene i 2019, 2020, 2021 og 2022 havde natarbejde, mens 34,80% ikke havde det. Samtidig kan det ud fra disse oplysninger og analysen af lovens bestemmelser konstateres, at de nævnte fordele ydes til alle tjenestemænd i henhold til artikel 142, stk. 1, nr. 1, i lov om indenrigsministeriet og ikke kun til dem, der har natarbejde. Nogle af disse fordele kommer også de tjenestemænd til gode, som er nævnt i artikel 142, stk. 1, nr. 2, i lov om indenrigsministeriet, dvs. tjenestemænd i indenrigsministeriet, som ikke er politibetjente eller brandmænd, og nogle ydes sågar til alle ansatte i indenrigsministeriet, herunder dem, der er ansat på en ansættelseskontrakt.
- 16 Af de ovenfor anførte grunde kan de beskrevne fordele hverken betegnes som »kompenserende mekanismer« som omhandlet i fortolkningsdommen fra Varhoven kasationen sad (øverste kassationsdomstol) eller som »andre beskyttelsesforanstaltninger« som omhandlet i præmis 51 i Domstolens dom C-262/20. De er nemlig ikke rettet specielt mod tjenestemænd, som arbejder om

natten i forbindelse med skiftende arbejdstider, og ydes heller ikke på grund af deres natarbejde og afhængigt af varigheden af dette, dvs. de hænger ikke direkte sammen med natarbejdets art.

- 17 Disse fordele ydes entydigt i betragtning af den særlige betydning, som indenrigsministeriets aktiviteter har i henhold til artikel 2 i lov om indenrigsministeriet – beskyttelse af borgernes rettigheder og frihedsrettigheder, bekæmpelse af kriminalitet, beskyttelse af statens sikkerhed, opretholdelse af den offentlige orden, brandværn og beskyttelse af befolkningen.
- 18 Årsagen til, at arbejdstagerne i den private sektor ikke modtager de nævnte fordele, er, at de ikke varetager opgaver af særlige samfundsmæssig betydning som omhandlet i artikel 2 i lov om indenrigsministeriet, og ikke, at fordelene netop udgør en kompensation for natarbejdet. Arbejdstagerne i den private sektor modtager, hvis de udfører natarbejde, et vederlag for deres natarbejde, som beregnes i henhold til metoden i bekendtgørelse om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse, dvs. ved omregning af nattimer til dagtimer med en koefficient på 1,143 samt et tillæg for natarbejde.
- 19 Sammenfattende må det konstateres, at politibetjente og brandmænd, som udfører skifteholds- og natarbejde, modtager fordele, som også ydes til arbejdstagere, der ikke arbejder på skiftende arbejdstider og om natten. Disse fordele får de ikke på grund af deres natarbejde, men på grund af deres særlige opgaver som vogtere af borgernes rettigheder og frihedsrettigheder samt den offentlige orden og sikkerhed. Samtidig kan politibetjente og brandmænd som sagsøgeren i den foreliggende sag ikke nyde godt af metoden i bekendtgørelse om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse, som på den anden side kommer arbejdstagere i den private sektor til gode, som imidlertid ikke har ret til fordelene i henhold til lov om indenrigsministeriet, eftersom de ikke varetager særlige opgaver i henhold til denne lov.
- 20 I øjeblikket findes der altså ikke nogen anden mulighed for at give en rimelig kompensation for den belastning, der er forbundet med sagsøgerens og andre politibetjentes og brandmænds skiftende arbejdstider og natarbejde, end at anvende metoden i bekendtgørelse om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse, hvilket imidlertid ikke er lovligt i henhold til loven og fortolkningsdommen fra Varhoven kasatsionen sad (øverste kassationsdomstol).
- 21 I præmis 63 i dommen i de forenede sager C-529/21-C-536/21 og C-732/21-C-738/21 fastslog Domstolen, at det tilkommer den forelæggende ret at afgøre, om den eventuelle forskelsbehandling er baseret på et objektive og rimelige kriterium, dvs., at den beror på et med den pågældende lovgivning lovligt tilstræbt formål og står i rimeligt forhold til dette formål.
- 22 På grundlag af de undersøgelser, der er foretaget i den foreliggende sag, er den forelæggende ret overbevist om, at fraværet af en udtrykkelig bestemmelse om natarbejdets kortere varighed i forhold til dagarbejdet i lov om

indenrigsministeriet og i de relevante bekendtgørelser, herunder den aktuelt gældende bekendtgørelse fra 2022, i virkeligheden skyldes et ønske om at spare betydelige finansielle midler.

- 23 Hovedparten af politibetjentene og brandmændene udfører nemlig skifteholds- og natarbejde (ifølge ministeriets oplysninger gennemsnitligt 65,20% i 2019, 2020, 2021 og 2022), og det er ikke kun politibetjente og brandmænd med skifteholds- og natarbejde, der befinder sig i denne situation, men også f.eks. tjenestemænd med skifteholds- og natarbejde i generaldirektoratet »bevogtning« under justitsministeriet og tjenestemændene i generaldirektoratet »straffuldbyrdelse«. Som beskrevet i den præjudicielle anmodning fra kredsdomstolen i Lukovit (C-262/20) anførtes det allerede i indenrigsministeriets rapport i forbindelse med udstedelsen af bekendtgørelsen fra 2016, at hvis fagforeningernes forslag vedrørende natarbejdet blev vedtaget, ville det kræve yderligere finansielle midler, som beregnet på grundlag af oplysningerne fra juli 2016 ville beløbe sig til 18 324 000 BGN årligt.
- 24 I begrundelsen for lovforslaget om ændring af lov om indenrigsministeriet fra 2020, hvorved det blev fastlagt, at den normale varighed af dag- og natarbejde for politibetjente og brandmænd er den samme, anføres det, at formålet med dette er at »opnå ensartethed i forbindelse med anvendelsen af retsforskrifterne, regulere natarbejdet og udfylde lovgivningslakunen i den særlige lov«. Med andre ord blev ændringen også foretaget for at imødegå retspraksis fra de nationale domstole, som lægger til grund, at lov om indenrigsministeriet indeholder en lovgivningslakune, og at bekendtgørelsen om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse derfor finder analog anvendelse med henblik på at afgøre tvister, der ligner den foreliggende, og give sagsøgerne medhold.
- 25 Ifølge Domstolens dom i sag C-262/20 kan hensyn til bl.a. at spare finansiering imidlertid ikke være argumentation for forskelsbehandling og synes ikke at afspejle et lovligt formål, som kan begrunde en sådan forskelsbehandling.
- 26 I præmis 79 i dommen i sag C-262/20 anføres det, at det tilkommer den nationale ret i videst muligt omfang at fortolke den nationale lovgivning i lyset af den omhandlede bestemmelse i den primære rets ordlyd og formål, idet national ret tages i betragtning i sin helhed, og der anvendes fortolkningsmetoder, der er anerkendt i denne ret, for at sikre den fulde virkning af denne bestemmelse og for at nå et resultat, der er i overensstemmelse med det resultat, der tilsigtes med nævnte bestemmelse.
- 27 Hvis den omtvistede bestemmelse i lov om indenrigsministeriet og de omtvistede bekendtgørelser altså ikke finder anvendelse på grund af deres uforenelighed med EU-retten, kan den nationale domstol lægge til grund, at der foreligger et tilfælde, som ikke er reguleret i den særlige lov, og subsidiært anvende bekendtgørelsen om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse, som krævet af sagsøgeren.

- 28 Den forelæggende ret frygter, at anvendelsen af fortolkningsdommen fra Varhoven kasationen sad (øverste kassationsdomstol), som er bindende for den forelæggende ret og alle andre domstole, og hvorefter bekendtgørelsen om aflønningens opbygning og tilrettelæggelse ikke finder subsidiær anvendelse, eftersom lov om indenrigsministeriet ikke indeholder nogen lovgivningslækune, ville føre til forskellig – ugunstig – behandling af politibetjente og brandmænd med natarbejde i forhold til de øvrige politibetjente og brandmænd, som ikke har natarbejde, samt i forhold til arbejdstagere med natarbejde i den private sektor, uden at denne forskelsbehandling er baseret på et rimeligt og objektivt kriterium, dvs. et lovligt tilstræbt formål.
- 29 I fortolkningsdommen fra Varhoven kasationen sad (øverste kassationsdomstol) begrundes forskelsbehandlingen nemlig med en »retlig grund« som omhandlet i præmis 74 i Domstolens dom i sag C-262/20. Efter Varhoven kasationen sads (øverste kassationsdomstol) opfattelse er det »lovgivers hensigt, at der uafhængigt af den tid på døgnet, hvor arbejdsdagen falder, skal gælde en fælles varighed, nemlig »otte timer pr. dag«, og lovgiver tog »ved udarbejdelsen og vedtagelsen af [lov om indenrigsministeriet] hensyn til tjenesteforholdets særlige karakter og borgernes lighed for loven, idet der kompenseres for natarbejdets negative følger for ansatte i indenrigsministeriet ved passende kompenserende mekanismer«.
- 30 I præmis 76 i Domstolens dom i sag C-262/20 blev det dog fastslået vedrørende en sådan retlig grund, at med forbehold for den efterprøvelse, som det tilkommer den forelæggende ret at foretage, »synes en sådan argumentation imidlertid ikke at svare til et lovligt formål, der kan begrunde den i hovedsagen omhandlede forskelsbehandling«.
- 31 Efter den forelæggende rets opfattelse fremgår intet af de hidtidige undersøgelser, som ville kunne begrunde en anden konklusion. Netop tjenesteforholdets særlige karakter og borgernes lighed for loven tog lovgiver ikke tilstrækkeligt hensyn til, da de omhandlede kompenserende mekanismer som beskrevet ovenfor faktisk ikke har direkte relation til natarbejdet, som udføres af de ansatte i indenrigsministeriet, der har skiftende arbejdstider.
- 32 Den forelæggende ret er derfor af den opfattelse, at den bør forelægge Domstolen de ovenfor anførte spørgsmål til præjudiciel forelæggelse.